

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2013. július 11.*

„Tagállami kötelezettségszegés — 2004/18/EK irányelv — Időbeli hatály — Építési koncesszió — Terület állami szervezet általi értékesítése — Az e szervezet által meghatározott, közterület-rendezésre szolgáló ingatlanprojekt”

A C-576/10. sz. ügyben,

az EUMSZ 258. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2010. december 9-én

az **Európai Bizottság** (képviselik: M. van Beek, A. Tokár és C. Zadra, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

a **Holland Királyság** (képviselik: C. Wissels és J. Langer, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen,

támogatja:

a **Németországi Szövetségi Köztársaság** (képviselik: T. Henze, J. Möller és A. Wiedmann, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozó,

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta tanácselnök, G. Arestis, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev és J. L. da Cruz Vilaça (előadó) bírák,

főtanácsnok: M. Wathelet,

hivatalvezető: C. Strömholm tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2013. január 31-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2013. április 11-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: holland.

Ítéletet

- 1 Keresetlevelében az Európai Bizottság annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy a Holland Királyság – mivel egy építési koncesszióknak az Eindhoven város általi odaítélésével összefüggésben megsértette az uniós közbeszerzési jogot, és különösen az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet (HL L 134., 114. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 7. kötet, 132. o.) – nem tartotta tiszteletben az ezen irányelv 2. cikkéből és III. címéből eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

- 2 A 2004/18 irányelv 1. cikkének (2) és (3) bekezdése a következőket írja elő:

„(2)

- a) »Közbeszerzési szerződés«: egy vagy több gazdasági szereplő és egy vagy több ajánlatkérő szerv által írásban megkötött visszterhes szerződés, amelynek tárgya az ezen irányelv szerinti építési beruházás kivitelezése, vagy áru szállítása, vagy szolgáltatás nyújtása.
- b) »Építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződés«: olyan közbeszerzési szerződés, amelynek tárgya az I. melléklet szerinti tevékenységek valamelyikéhez kapcsolódó építési projekt vagy egy építmény kivitelezése, illetve kivitelezése és tervezése együtt, vagy az ajánlatkérő szerv által megállapított követelményeknek megfelelő építmény bármilyen eszközzel, illetve módon történő kivitelezése. Az »építmény« magas- vagy mélyépítési munkálatok olyan összességében vett eredményét jelenti, amely önmagában alkalmas valamely gazdasági vagy műszaki funkció betöltésére.[...]

(3) »Építési koncesszió«: az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződéssel azonos típusú szerződés, kivéve azt a jellemzőjét, hogy a kivitelezendő építési beruházás ellenszolgáltatása vagy kizárólag az építmény hasznosításának joga, vagy e jog pénzübeli ellenszolgáltatással együtt.”

- 3 Ezen irányelv 2. cikke értelmében az ajánlatkérő szervek a gazdasági szereplőket egyenlő és megkülönböztetésmentes bánásmódban részesítik, és átlátható módon járnak el.
- 4 A 2004/18 irányelv III. címe kimondja az építési koncessziókkal kapcsolatos szabályokat.
- 5 A 2004/18 irányelv V. címének részét képező 80. cikkének (1) bekezdése ekként rendelkezik:

„A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek legkésőbb 2006. január 31-ig megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot. [...]”

A jogvita alapját képező tényállás

- 6 A jelen jogvita alapját képező tényállás Eindhoven városban (a továbbiakban: város) a fennálló Doornakkers negyed és az új Tongelresche Akkers lakónegyed közötti, a város tulajdonában álló területen ingatlanprojekt (a továbbiakban: Doornakkers-központ) megvalósításához kapcsolódik.
- 7 2001. augusztus 7-én a város polgármesterének és alpolgármestereinek tanácsa (a továbbiakban: városi tanács) jóváhagyta a Doornakkers-központra vonatkozó véleményt. Ez a dokumentum leírta az (egészségügyi központból, valamint játék-, integrációs és tanulóközpontból, a továbbiakban:

SPIILcentrumból álló) szociális célú központ, továbbá a lakásokat is magában foglaló bevásárlóközpont létrehozására irányuló terveket. 2001. szeptember 12-én a városi tanács a Doornakkers-központ projektjéhez kapcsolódó városfejlesztési tervet hagyott jóvá. Ez a terv tartalmazta a negyed rendezésére vonatkozó iránymutatásokat, továbbá a Doornakkers negyed és a Tongelresche Akkers negyed összekapcsolása céljából meghatározta az infrastruktúrát és a felszereléseket.

- 8 2002. április 23-án a városi tanács jóváhagyta a „Beruházó kiválasztása a Doornakkers-központ” című véleményt (a továbbiakban: a 2002. április 23-i vélemény), amelyet a város belső szolgálatai 2002. április 11-én készítettek el. Ez a vélemény feltüntette azon területek vevőjének a kiválasztására alkalmazandó szempontokat, amely területeken a Doornakkers-központot meg kell valósítani. A vélemény pontosította, hogy az adásvételi szerződésben tiszteletben kell tartani „a város által rögzített keretfeltételeket és iránymutatásokat, vagyis az ajánlattételi felhívást”, valamint hogy annak „meg kell felelnie [...] a végső vásárlók/fogyasztók kívánságainak”. A vélemény azt is jelezte, hogy „az a tény, hogy a város feltételekhez kötött eladás mellett döntött, azt jelenti, hogy nem kerül sor odaítélésre, valamint hogy a közbeszerzésre vonatkozó szabályokat nem alkalmazzák.”
- 9 Az előző pontban említett keretfeltételek és iránymutatások pontosítják többek között az építmények funkcióit és magasságát, a városfejlesztési tervnek megfelelően. Előírják a lakások és lakóhelyiségek építését, a meglévő egészségügyi központ bővítését, egy összekötő övezet kialakítását a két fő helyszín között, a jó megközelíthetőséget, a városi parkolási szabályoknak megfelelő mélygarázs kialakítását, az értékes zöldterületek megőrzését, valamint egy tér és egy új park kialakítását a városrészben.
- 10 A 2002. április 23-i vélemény értelmében a Hurks Bouw en Vastgoed BV (a továbbiakban: Hurks) és a Haagdijk BV társaságokat hívták meg tervek ismertetésére.
- 11 2003. július 15-i határozatában a város a Hurksöt választotta ki a Doornakkers-központ beruházójának és felkért ajánlattevőnek.
- 12 2003 júliusától 2005 októberéig a Hurks egy, a város által 2006. február 14-én jóváhagyott általános tervben pontosította építési terveit. E terv megvalósítása érdekében a város és a Hurks „együttműködési szerződést” kötött, amelyet a Hurks 2007. június 12-én, a város pedig 2007. július 16-án írt alá (a továbbiakban: együttműködési szerződés).
- 13 E szerződés F. preambulumbekzdése értelmében a város és a Hurks megállapodott a SPIILcentrum kialakításában és megvalósításában. E megállapodás felei megállapodtak, hogy a SPIILcentrum lakásokból, a meglévő egészségügyi központ kibővítéséből, mélygarázból, lakóhelyiségeket, másik mélygarázst, valamint lakásokat is magában foglaló bevásárlóközpontból fog állni. Előírányozták, hogy a Hurks e munkálatokat a saját kockázatára és a saját költségére fogja elvégezni. E projektek sikeres megvalósítása céljából a város és a Hurks abban is megállapodott, hogy a város területeket fog eladni a Hurksnek.
- 14 E tárgyalásokkal párhuzamosan a város 2007. február 13-án a Woonbedrijf alapítványt jelölte ki a SPIILcentrum tulajdonosának. E célból a város és a Woonbedrijf alapítvány 2008. április 15-én együttműködési szerződést írt alá.

A pert megelőző eljárás és a Bíróság előtti eljárás

- 15 A Doornakkers-központ projektjének odaítélési feltételeivel kapcsolatos panasz alapján a Bizottság 2008. július 2-i levelében az e projektekkel kapcsolatos információk közlésére kérte a Holland Királyságot. E tagállam 2008. december 19-i levelében válaszolt.

- 16 2009. február 24-én a Bizottság az uniós közbeszerzési jog – és különösen a 2004/18 irányelv – megsértésén alapuló felszólító levelet küldött. A Holland Királyság 2009. június 30-i levelében válaszolt, többek között azzal érvelve, hogy a 2004/18 irányelvet időbeli hatálya alapján nem kellett alkalmazni.
- 17 2009. október 9-én a Bizottság indokolással ellátott véleményt adott ki, amelyben lényegében megerősítette felszólító levelében kifejtett álláspontját, és ismertette a 2004/18 irányelv jelen ügyben való alkalmazandóságának bizonyítására szolgáló érveket. A Bizottság arra is felhívta a Holland Királyságot, hogy két hónapos határidőn belül tegye meg a szükséges intézkedéseket.
- 18 Ez a tagállam 2009. december 8-i levelében válaszolt az indokolással ellátott véleményre. Válaszában vitatta a Bizottságnak a 2004/18 irányelv megsértésével kapcsolatos álláspontját, és a C-337/98. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2000. október 5-én hozott ítélet (EBHT 2000., I-8377. o.) 36. és 37. pontja alapján újólal megerősítette, hogy a jelen ügybeli tényállásra nem a 2004/18 irányelvet, hanem az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 1993. június 14-i 93/37/EGK tanácsi irányelvet (HL L 199., 54. o.) kell alkalmazni.
- 19 A Bizottság ilyen körülmények között indította meg a jelen keresetet.
- 20 2011. május 17-i végzésében a Bíróság elnöke engedélyezte a Németországi Szövetségi Köztársaság számára, hogy a Holland Királyság kérelmeinek támogatása végett beavatkozzon.

A keresetről

Az elfogadhatóságról

A felek érvei

- 21 A Holland Királyság két elfogadhatatlansági kifogást emel.
- 22 Elsősorban azzal érvel, hogy a Bizottság keresete elfogadhatatlan, mivel a Holland Királyság védelemhez való jogának megsértésével olyan dokumentumokat alkalmazott, amelyekre a Holland Királyság nem reagálhatott a pert megelőző szakaszban.
- 23 A Holland Királyság által az indokolással ellátott véleményre adott választ követően ugyanis a Bizottság 2010. május 12-i levelében felszólította ezt a tagállamot, hogy adjon át bizonyos dokumentumokat, többek között a SPILcentrumra vonatkozó 2010. január 15-i egyetértési megállapodást, valamint az abból eredő, a város és a Woonbedrijf alapítvány között létrejött együttműködési szerződést. Ez utóbbit a külügyminiszter 2010. június 11-i levelében közölte a Bizottsággal, és megemlítették azt is, hogy a Bizottságnak a jelen eljárás során nem szabad ezeket az információkat felhasználnia.
- 24 A Holland Királyság emellett azt rója fel a Bizottságnak, hogy három olyan dokumentumot alkalmazott az eljárásban, amelyeket nem csatoltak a 2010. június 11-i levélhez, és amelyeket nem tárgyaltak meg a pert megelőző eljárás során. Az eindhoveni városi tanácsnak a 2005 és 2010 közötti időszakra vonatkozóan a város által kezdeményezett lakóhely-fejlesztésekre vonatkozó, 2008. március 18-i tájékoztató leveléről, „A lakóhely-építési projektek ideiglenes ösztönzési rendszere, 2009” című, 2009. október 6-i közigazgatási rendeletről, valamint a lakásügyi, területfejlesztési és környezetvédelmi minisztérium honlapjáról származó közleményről van szó.
- 25 Másodsorban, a Holland Királyság véleménye szerint, a Bizottság a jogvita tárgyát a pert megelőző szakaszhoz képest kiterjesztette.

- 26 A Bizottság ugyanis – annak bizonyítására, hogy visszterhes szerződésről van szó – első alkalommal csupán a keresetlevélben állította, hogy a város „szolgáltatást” kapott. A pert megelőző szakaszban a Bizottság kizárólag a város által a Hurks részére nyújtott „ellenszolgáltatásra” hivatkozott annak bizonyítására, hogy ilyen szerződésről van szó. A Bizottság tehát – a Bíróság ítélkezési gyakorlatának (a C-458/08. sz., Bizottság kontra Portugália ügyben 2010. november 18-án hozott ítélet [EBHT 2010., I-11599. o.] 43. pontjának) megsértésével – keresetlevelében új kifogást fogalmazott meg.
- 27 A Bizottság kéri ezen állítások összességének elutasítását.

A Bíróság álláspontja

- 28 Ami az első elfogadhatatlansági kifogást illeti, emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bizottság által a tagállamhoz intézett felszólító levél, majd a Bizottság által kiadott indokolással ellátott vélemény körülhatárolja a jogvita tárgyát; a kereset ezért nem terjeszthető ki. Az ugyanis, hogy az érintett tagállam előterjesztheti észrevételeit, a Szerződésben rögzített lényeges biztosíték abban az esetben is, ha a tagállam úgy ítéli meg, hogy nem kíván élni vele, e biztosíték fenntartása pedig a tagállami kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárás szabályszerűségének lényeges eleme. Következésképpen a Bizottság indokolással ellátott véleményének és keresetének ugyanazokon a kifogásokon kell alapulnia, mint amelyek a pert megelőző eljárást kezdeményező felszólító levélben szerepelnek (lásd a C-186/06. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2007. december 18-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-12093. o.] 15. pontját, és a C-535/07. sz., Bizottság kontra Ausztria ügyben 2010. október 14-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-9483. o.] 41. pontját).
- 29 A Bíróság egyébként azt is megállapította, hogy az állítólagos kötelezettségszegés általános és tartós jellegének alátámasztására irányuló kiegészítő bizonyítékoknak a Bíróság előtti eljárás szakaszában a Bizottság általi előterjesztését főszabály szerint nem lehet kizárni (a C-494/01. sz., Bizottság kontra Írország ügyben 2005. április 26-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-3331. o.] 37. pontja, valamint a C-189/07. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2008. december 22-én hozott ítélet [az EBHT-ban nem tették közzé] 29. pontja).
- 30 A Holland Királyság szerint az első alkalommal a keresetlevélben ismertetett négy dokumentumot a Bizottság azzal a céllal használta fel, hogy a városnak a Doornakkers-központ projektjének megvalósítása tekintetében fennálló közvetlen gazdasági érdekét, ekként pedig a város és a Hurks között megkötött szerződés visszterhes jellegét bizonyítsa.
- 31 Mindazonáltal – és amint arra a főtanácsnok indítványának 31. pontjában rámutatott – a Bizottság által bemutatott dokumentumok, amelyek felhasználását a holland kormány kifogásolja, kizárólag a pert megelőző eljárás tárgyát képező ténybeli helyzetet érintik, és az ezen eljárás keretében megfogalmazott kifogás alátámasztására korlátozódnak.
- 32 E feltételek mellett a Bizottság folyamodhatott e dokumentumokhoz a már a felszólító levélben megfogalmazott, az építésre irányuló koncessziós szerződés meglétével kapcsolatos kifogás alátámasztására, amely szerződés visszterhes jellege annak egyik feltételét képezte (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Bizottság kontra Írország ügyben hozott ítélet 36. pontját).
- 33 Következésképpen az első elfogadhatatlansági kifogást el kell utasítani.
- 34 A második elfogadhatatlansági kifogást illetően meg kell állapítani, hogy még ha igaz is, hogy az EUMSZ 258. cikk alapján benyújtott kereset tárgyát behatárolja az e rendelkezésben előírt, pert megelőző eljárás, aminek következtében a Bizottság indokolással ellátott véleményét és a keresetet ugyanazokra a kifogásokra kell alapítani, e követelmény nem terjedhet odáig, hogy az említett iratokat minden esetben teljesen egybehangzóan kelljen megfogalmazni, amennyiben a jogvita tárgyát nem terjesztették ki vagy nem változtatták meg (a C-229/00. sz., Bizottság kontra Finnország ügyben 2003.

június 12-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-5727. o.] 44. és 46. pontja, a C-433/03. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2005. július 14-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-6985. o.] 28. pontja, valamint a C-195/04. sz., Bizottság kontra Finnország ügyben 2007. április 26-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-3351. o.] 18. pontja).

- 35 Ily módon a Bizottság a keresetlevelében részletesen is kifejtheti eredeti kifogásait, feltéve hogy a jogvita tárgyát nem módosítja (a fent hivatkozott Bizottság kontra Írország ügyben hozott ítélet 38. pontja, valamint a Bizottság kontra Finnország ügyben 2007. április 26-án hozott ítélet 18. pontja).
- 36 A jelen ügyben a felszólító levél, az indokolással ellátott vélemény, valamint a Bírósághoz benyújtott keresetlevél egyszerű elolvasásából kitűnik, hogy a Bizottság nem módosította a jogvita tárgyát a kötelezettségszegés megállapítása iránti jelen eljárásban.
- 37 Mindezen dokumentumokból ugyanis kifejezetten kitűnik, hogy a Bizottság annak megállapítását kéri, hogy „a Holland Királyság [...] nem teljesítette a [...] 2004/18 irányelv 2. cikkéből és III. címéből eredő kötelezettségeit”.
- 38 Konkrétabban, a Bizottság indokolással ellátott véleményében azt rója fel, hogy a város a Hurksszel nem együttműködési szerződést, hanem építésre irányuló koncessziós szerződést kötött, amelynek megléte – többek között – e szerződés visszterhes jellegétől függött.
- 39 A Bizottság keresetlevelében – ugyanezen kifogás megismétlésével – a C-451/08. sz., Helmut Miller ügyben 2010. március 25-én hozott ítéletre (EBHT 2010., I-2673. o.) hivatkozik, amelyben a Bíróság pontosította a visszterhes szerződés fogalmát. Az egyébként az e fogalommal kapcsolatos ítélkezési gyakorlatok sorába illeszkedő ezen pontosítások arra a szolgáltatásra vonatkoztak, amelyet az ajánlatkérő szerv közbeszerzési szerződés alapján ellenszolgáltatás fejében kap.
- 40 A Bizottság ezzel a város és a Hurks között létrejött szerződés visszterhes jellegével kapcsolatos kereseti kérelmét alátámasztó azon érvek részletezésére szorítkozott, amelyeket a felszólító levélben és az indokolással ellátott véleményben általánosságban már előterjesztett, így tehát nem módosította a jogvita tárgyát (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet 29. pontját, valamint a fent hivatkozott Bizottság kontra Portugália ügyben hozott ítélet 47. pontját).
- 41 Mivel a Holland Királyság által felhozott második elfogadhatatlansági kifogást is el kell utasítani, a Bizottság keresetét elfogadhatónak kell nyilvánítani.

Az ügy érdeméről

A felek érvei

- 42 Keresetlevelében a Bizottság először a 2004/18 irányelv időbeli hatályának a Holland Királyság által a pert megelőző szakaszban felhozott kérdését elemezte.
- 43 A Bizottság – emlékeztetve arra, hogy a 2004/18 irányelvet a tagállamoknak legkésőbb 2006. január 31-ig kellett volna átültetniük – rámutat arra, hogy az együttműködési szerződést a két fél csak 2007. július 16-án, azaz az átültetésre meghatározott határidő után nagyjából 18 hónappal írta alá.
- 44 A Bizottság szerint igaz ugyan, hogy a város már ezen időpont előtt is hozott bizonyos döntéseket, köztük a Hurks beruházóként és ajánlattevőként való kiválasztását, ez nem változtat azon, hogy az együttműködési szerződés alapvető elemeivel kapcsolatos tárgyalások csupán 2006. február 14., azaz a Hurks által ismertetett általános terv város általi elfogadásának időpontja után kezdődtek meg.

- 45 A város 2007. május 22-i leveléből ugyanis kitűnik, hogy a város és a Hurks több mint egy évig tárgyaltak az együttműködési szerződés tartalmáról. A tárgyalások egyrészt arra a kérdésre vonatkoztak, hogy a városnak meg kell-e vásárolnia a Hurkstól az elvégzett munkálatok egy részét – jelesül a SPILentrumot – annak elkerülése érdekében, hogy a Hurks ne egyedül viselje az egész projekt pénzügyi kockázatait, másrészt pedig a köztérhez és a parkhoz hasonló közterületek megépítésével összefüggő pénzügyi teher megosztásának kérdésére vonatkoztak.
- 46 E tekintetben a Bizottság szerint a jelen ügybelihez hasonló helyzetre *a fortiori* a Bíróság azon ítélkezési gyakorlatát kell alkalmazni, amelynek értelmében a közbeszerzéseket újra oda kell ítélni, amennyiben a szerződés egy lényeges feltételét módosítják, és az így új szerződés megkötését eredményezi (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet 44. pontját).
- 47 A Bizottság hozzáfűzi, hogy amikor a város 2002. április 23-án úgy döntött, hogy két gazdasági szereplőt kér fel a tervek kidolgozására, egyáltalán nem állapította meg a megkötendő szerződés alapvető jellemzőit, ráadásul még azt sem határozta meg, hogy közbeszerzési szerződésről vagy koncesszióról van-e szó.
- 48 A Bizottság véleménye szerint a város és a Hurks között az együttműködési szerződés egészére vagy legalábbis annak lényeges feltételeire irányuló tárgyalások tehát csak azon időpont után indultak meg ténylegesen, ameddig a 2004/18 irányelvet át kellett volna ültetni. Ennélfogva – és a Bíróságnak a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítéletből eredő ítélkezési gyakorlatára tekintettel – a Bizottság úgy véli, hogy a jelen ügyben alkalmazni kell ezt az irányelvet.
- 49 A Holland Királyság lényegében azzal érvel, hogy a 2004/18 irányelv időbeli hatálya alkalmazandóságának ellenőrzése céljából a döntő tényező a vélemény jóváhagyásáról szóló 2002. április 23-i határozat, amellyel a városi tanács kizárólag a terület eladásáról és a területrendezés beruházóra bízásáról döntött.
- 50 A Holland Királyság ebből azt a következtetést vonja le, hogy a jogvita a 2004/18 irányelv átültetési határidejének lejárta előtti időpontra nyúlik vissza. Márpedig a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy nem a közbeszerzés odaítélésének időpontja a meghatározó, hanem az állítólagosan az uniós jogot sértő határozat időpontja.
- 51 A fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet téves értelmezéséből indul ki a Bizottság azon elmélete, amely szerint a meghatározó időpont az, „amikor a[z együttműködési] szerződés egésze vagy legalábbis annak lényeges feltételei” ténylegesen fennálltak.

A Bíróság álláspontja

- 52 Amint arra a főtanácsnok indítványának 56. pontjában emlékeztetett, főszabály szerint az alkalmazandó irányelv az, amelyik abban az időpontban van hatályban, amikor az ajánlatkérő szerv kiválasztja az általa követendő eljárást, és véglegesen eldönti, hogy fennáll-e a pályázati felhívás kiírására irányuló kötelezettség a közbeszerzés odaítélésénél (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet 36. és 37. pontját).
- 53 Ellentétes lenne ugyanis a jogbiztonság elvével, ha az alkalmazandó jogot a közbeszerzés odaítélésének időpontja alapján határoznák meg, mivel ez az időpont az eljárás végét jelzi, míg az ajánlatkérő szerv arra vonatkozó határozatát, hogy sor kerül-e pályázati felhívásra, rendszeren az eljárás kezdeti szakaszában hozza meg (a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet 40. pontja).

- 54 Az ugyanezen ügyben hozott ítéletben mindazonáltal a Bíróság pontosította, hogy amennyiben az e döntést követően megkezdett tárgyalások a már lefolytatott tárgyalások feltételeitől lényegesen eltérnek, és következésképpen a feleknek az e szerződés alapvető feltételeinek újratárgyalására vonatkozó szándékát igazolják, igazolt lehet egy olyan irányelv rendelkezéseinek alkalmazása, amely átültetésének határideje az említett határozat időpontját követően járt le (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet 44. pontját).
- 55 A jelen ügyben egyrészt meg kell állapítani, hogy a Doornakkers-központ ingatlanprojektjének pályázati felhívás nélküli megvalósítására irányuló döntésre akkor került sor, amikor a városi tanács jóváhagyta a 2002. április 23-i véleményét.
- 56 Magából e vélemény 2.5. pontjának szövegéből ugyanis kitűnik, hogy az a tény, hogy a város feltételekhez kötött eladás mellett döntött, „azt jelenti, hogy nem kerül sor odaítélésre, valamint hogy a közbeszerzésre vonatkozó szabályokat nem alkalmazzák”.
- 57 E feltételek mellett el kell utasítani a Bizottság azon érvét, amely szerint a város, mivel a 2002. április 23-i véleménynek megfelelően úgy döntött, hogy két gazdasági szereplőt kér fel a tervek kidolgozására, még azt sem határozta meg, hogy közbeszerzési szerződésről vagy koncesszióról van-e szó.
- 58 Ily módon a 2002. április 23-i vélemény jóváhagyásáról szóló határozat képezi főszabály szerint az állítólagosan az uniós jogot sértő azon határozatot, amelynek időpontja meghatározza az ilyen állításra alkalmazandó jogot (lásd ebben az értelemben a C-138/08. sz., Hochtief és Linde-Kca-Dresden ügyben 2009. október 15-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-9889. o.] 29. pontját).
- 59 Másrészt a Bizottság arra alapított érvét illetően, hogy a város az „eljárás” elején nem határozta meg kötelező jelleggel a koncesszió alapvető feltételeit és jellemzőit, viszont a szerződés tartalmát és annak alapvető feltételeit a Hurksszel folytatott tárgyalásoktól tette függővé, hangsúlyozni kell először azt, hogy maga a Bizottság állította keresetlevelének 76. pontjában, hogy a város által a beruházójelöltekkel 2002 júniusában közölt tájékoztató dokumentumból kitűnik, hogy a városnak „már eléggé letisztult elgondolása volt az elvárt eredményt illetően”. A Bizottság szerint ez a dokumentum a következőkre vonatkozó pontosításokat tartalmazta: „a parcellák száma, az épület maximális magassága, a kereskedelmi parcella általános tájolása, az egészségügyi központ bejáratainak elhelyezkedése, illetve a városrész parkjában bizonyos újabb funkciók ismételt bevezetése”.
- 60 Másodszor, a keresetlevel 77. pontjában a Bizottság elismerte, hogy az együttműködési szerződés 1.1. cikke és az említett tájékoztató dokumentum összevetése „lényegében azt bizonyítja, hogy a megépítendő épületek rendeltetését [a város] már 2002-ben meghatározta”.
- 61 Harmadszor – amint azt a főtanácsnok az indítványa 70. és 71. pontjában hangsúlyozta – nem meghatározó az a tény, hogy a projekt SPILcentrumra vonatkozó egyes részeit érintő pénzügyi kockázatok megosztására, valamint a közterületek rendezésére vonatkozó feladat ellátására vonatkozóan csak a 2002. április 23-i véleményt követően születhetett döntés. A Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében ugyanis a Doornakkers-központ projektjének e két meghatározott aspektusa közül egyik sem tekinthető az eredetileg előirányzottaktól lényegesen eltérő jellemzőkkel rendelkező aspektusoknak (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet 44. pontját, valamint a C-454/06. sz., presstext Nachrichtenagentur ügyben 2008. június 19-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-4401. o.] 34–37. pontját).
- 62 Ennélfogva nem állnak fenn a Bíróságnak a jelen ügyben hozott ítélet 46. pontjában a Bizottság által hivatkozott ítélkezési gyakorlata alapjául szolgáló elvek, azaz a szerződés lényeges feltételének módosítása, és következésképpen új szerződés megkötésének követelménye.

- 63 Mivel mind a város azon döntése, hogy a Doornakkers-központ projektjére vonatkozóan nem ír ki pályázati felhívást, mind pedig e projekt alapvető jellemzőinek megválasztása egyértelműen a 2002. április 23-i véleményből, azaz olyan korszakból származik, amikor a 2004/18 irányelvet még el sem fogadták, meg kell állapítani, hogy ez utóbbi időbeli hatálya nem alkalmazandó.
- 64 Mivel a Bizottság keresete igen egyértelműen a 2004/18 irányelv 2. cikkéből és III. címéből eredő kötelezettségek teljesítése Holland Királyság általi elmulasztásának megállapítására irányult, meg kell állapítani, hogy a keresetet el kell utasítani.

A költségekről

- 65 Az eljárási szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Bizottságot, mivel pervesztes lett, a Holland Királyság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.
- 66 Az eljárási szabályzat 140. cikkének (1) bekezdésével összhangban a Németországi Szövetségi Köztársaság maga viseli saját költségeit.

A fenti indokok alapján, a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A keresetet elutasítja.**
- 2) A Bíróság az Európai Bizottságot kötelezi a költségek viselésére.**
- 3) A Németországi Szövetségi Köztársaság maga viseli saját költségeit.**

Aláírások